

HET KARAKTER VAN ACCOUNTANTSCONTROLE

Joost van Buuren heeft een proefschrift geschreven over het karakter van accountantscontrole: hij onderzocht of accountantscontrole in essentie 'statisch en mechanisch' of juist 'dynamisch en organisch' is. Bij een statisch en mechanisch karakter zijn standaardoplossingen beschikbaar en kan de controlekwaliteit van accountantsfirma's in hoge mate worden gewaarborgd door interne beheersing en intern toezicht. Een grotere accountantsfirma leidt dan tot een hogere controlekwaliteit. Een dynamisch en organisch karakter suggereert dat de mate van geleverde controlekwaliteit afhankelijk is van de capaciteiten, motivatie en de inzet van de individuele accountant-partner en de controleteams. Van Buuren heeft op basis van empirisch onderzoek bij Nederlandse gemeenten en Europese beursgenoteerde bedrijven vastgesteld dat de grote accountantsfirma's geen homogene controlekwaliteit leveren. Ook stelt hij vast dat de controlekwaliteit systematisch wordt beïnvloed door het archetype van de accountantpartner (liberaal, kwaliteitsgericht, conservatief). De accountantscontrole blijkt daarom dynamisch en organisch en de kwaliteit wordt bepaald door de mens met zijn menselijke capaciteiten en gedrag. *J.P. van Buuren, On the Nature of Auditing: The Audit Partner Effect, Thesis Nyenrode Business Universiteit*

SKEPTISCHE KARAKTERISTIEKEN EN SKEPTISCHE INSCHATTINGEN VAN ACCOUNTANTS

Een tweede proefschrift is dat van Luc Quadackers over 'professional skepticism'. *Professional skepticism* is een prominent onderdeel van standaarden op het gebied van accountantscontrole en is meestal geïntegreerd in de controlemethodologieën van accountantskantoren. Indien bijvoorbeeld de cfo een verklaring geeft voor een onverwachte materiële stijging in de brutomarge, moeten, omdat het management mogelijk niet onafhankelijk is, accountants professional skepticism gebruiken in het evalueren van de verklaringen die door het management worden gegeven. Hij toont een verband

aan tussen de skeptische karakteristieken van accountants enerzijds en hun skeptische inschattingen en beslissingen anderzijds. Daartoe heeft hij een wetenschappelijk experiment uitgevoerd bij 376 accountants, werkzaam in het openbaar beroep. Vooral 'intermenselijk vertrouwen' blijkt een verklarende factor, waarbij verrassend is dat ervaren partners veelal een hoge mate van intermenselijk vertrouwen hebben en tegelijkertijd het meest skeptisch zijn.

Luc Quadackers, A Study of Auditors' Skeptical Characteristics and Their Relationship to Skeptical Judgments and Decisions, Thesis Vrije Universiteit Amsterdam

MELDPlicht WITWASSEN EN TERRORISMEFINANCIERING

Op 1 augustus 2008 is de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (WWFT) van kracht geworden. Dit is de samenvoeging van de Wet identificatie dienstverlening (WID) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wet MOT). In de WWFT zijn tevens de eisen verwerkt die de derde Europese antiwitwasrichtlijn stelt. In een artikel gaan Marcel Pheijffer en Philip Wallage in op enkele formele bepalingen (de reikwijdte van de meldplicht, de uitbreiding van het cliëntenonderzoek en de invoering van de risicogeoriënteerde benadering) en op recente jurisprudentie inzake witwassen.

Marcel Pheijffer, Philip Wallage, Meldplicht witwassen en terrorismefinanciering, Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie, juli/augustus 2009

RISICOBEBEERSING EN IN CONTROL-VERKLARING

Uit onderzoek in literatuur en praktijk

blijkt wat de belangrijkste kwaliteitsbepalende factoren van risicomanagement zijn. Droogsma beschrijft op grond daarvan ontwikkelpunten om de kwaliteit van risicomanagement te verhogen. In een ander artikel wordt op basis van exploratief stakeholderonderzoek vastgesteld dat de *in control*-verklaring nog weinig toegevoegde waarde heeft.

Jan Droogsma, Risicomanagementsystemen in de praktijk: kwaliteitsbepalende factoren, stand van zaken en ontwikkelpunten, MAB, juli/augustus 2009; Willem Peter de Ridder en Jeroen Steggink, Verantwoording over risicobeheersing: wat willen aandeelhouders, banken en ondernemingsraden weten?, idem

EXTERNE VERSLAGGEVING VAN PUBLIEKE ORGANISATIES

Martin Dees is gepromoveerd op een proefschrift over de externe verslaggeving van publieke organisaties. Hij heeft een theoretisch model ontwikkeld vanuit een multidisciplinair kader: de disciplines externe verslaggeving en bestuurskunde. Het theoretisch kader heeft betrekking op de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van publieke organisaties, hun verticale verantwoordingsplicht en de inhoud daarvan, en hun periodieke ex-post externe verslaggeving ter realisatie van hun verticale verantwoordingsplicht. Op basis van dit theoretische model zijn verbeteringen in de externe verslaggeving van publieke organisaties mogelijk (zie ook 'de Accountant', juni 2009, pagina 60). Het vraagstuk van de wenselijkheid van het opmaken van geconsolideerde jaarrekeningen in de Nederlandse publieke sector komt aan de orde in een artikel van De Kruijf. Hij is van mening dat consolidatie niet aansluit op de beperktere verantwoordelijkheid voor gerelateerde partijen in de publieke sector ten opzichte van de impliciet in de private sector veronderstelde integrale eindverantwoordelijkheid van de consoliderende instellingen.

Martin Dees, Externe Verslaggeving van Publieke Organisaties, proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen; Johan A.M. de Kruijf, Inzicht in de Nederlandse publieke sector door consolidatie?, MAB, juli/augustus 2009

Wat gebeurt er aan het front van wetenschap en onderzoek? Een maandelijks selectie van lezenswaardige publicaties uit binnen- en buitenland.

De volledige teksten van de MAB-artikelen zijn beschikbaar via de online-catalogus van het NIVRA Kennis- & Informatiecentrum. Heeft u al toegang, log dan in via www.nivra.nl/kic. Nog geen abonnement? Lees op www.nivra.nl/kic meer over de mogelijkheden.